

"Danskere"
is the
Only SEMI-WEEKLY
DANISH NEWSPAPER
Published in U. S. A.
It is owned by
"THE UNITED DANISH EV.
LUTH. CHURCH"
and is published by
Dan. Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

Danskere

"Danskere"
er det eneste danske Blad
i Amerika, der udgaar
to Gange
om Ugen
udgives af
DANISH LUTH. PUB. HOUSE,
BLAIR, NEBRASKA.
Prøve-Numre sendes
frit paa Forlangende.

Nr. 32.

Blair, Nebr., Fredag den 30. April 1909.

18. Marg.

Situationen i Tyrkiet.

Ungtærkerne indtager Konstantinopel.

Over 1000 faldne, flere Tusinde faarede.

Sultanens Skæbne er usik.

Spvad vi sidst meddelte om Situationen i Tyrkiet som Telegram fra London viser sig nu som noget af en forudsigelse om, hvad der i de nærmeste Dage vilde ske.

Følgende berettes i Telegrammer af 24. og 25. April:

Konstantinopel, 24. April. — En heftig Riffeld blandt med Kanonstid nu og da fra Højderne omkring Zildis Kiof, forlyndte kort efter Kl. 5 i Dag Morges et uventet Sammenstød mellem Tropperne af Hovedstadens Garnison og Ungtærkerens Hær. Kampen begyndte i den sydøstlige Del af Pera i Nærheden af Zildis Kiof (Sultanens Palads).

Saloniki Tropperne angreb Matzha og Tash Kishla Barakkerne, som gjorde tapper Modstand.

Ved Middagstid ophørte Skydningen, og der herskede Ro i Byen, efterat de sidste af Barakkerne forsvarede havde overgivet sig.

Flere af de isolerede Baathuse forsvarede sig med stor Tapperhed mod de ungtærkiske Tropper. Disse Kampe i Byens Centrum resulterede i et betydeligt Mandefald. 4 Baathuse holdt Stand i 3 Timer under en heftig Ild, men Befættningen, 50 Mand, maatte til Slut overgive sig.

Trods Kampen herskede der en Tid udmærket Orden i Byen; men senere opstod der Panik og Rufener slogede. Udvalgte af Skadetter under Ledelse af Officerer af Grundlovspartiet beskytter de fremmede Ambassader, og der gøres alt for at genoprette Ro og Orden i Byen. En, der Vey, en af Ungtærkerens Ledere, har sendt et Kompagni Infanterister til at holde Vagt ved hver Legation.

Skydningen var saa godt som ophørt ved 10-Tiden, men Kanonstid kunde høres med lange Mellemrum.

Fra Zildis Kiof kan man tydeligt se Ligene af dem, som faldt under Sammenstødet nær Tash Kishla Barakkerne.

General Mahmoud Schefket, for Konstitutionshæren, begyndte at besætte Konstantinopel i Dagningen.

En Bataillon af Sultanens Livvagt, ca. 800 Mand stærk, var stationeret ved Tash Kishla Barakkerne og befæmpede den indrykkende Hær. Stam en mindre Del af denne deltog i Angrebet.

Blandt de Amerikanere, som befinder sig i Konstantinopel, er forhenværende Rear Admiral Colby M. Cheffer og Sultans; deres Søn Arthur Cheffer af New York og hans Sustru; Frank Carpenter og Miss Carpenter; Miss Mary Lee og Junius Morgan af New York.

Fredrik Moore, Korrespondent for "New York Sun", blev alvorlig faaret under Kampen. Han var i Færd med at tage "Snap-Shots" af de kæmpende Soldater, og disse, som sandsynligvis antog han Camera for et Raaben, fyrede paa ham og faarede ham i Halsen.

Det er endnu umuligt med Sikkerhed at angive Antallet af døde og faarede, men det anslaaes af flere til 1000 faldne og flere Tusinde faarede. "Det røde Korst" er i Virksomhed, og mange amerikanske Kvinder tager sig af de faarede.

Flere Tusinde Mand af Konstantinopels Garnison er taget til Fange af Ungtærkerne.

Saa snart Barakkerne havde over-

givet sig, besatte Angrebsstyrken Højderne omkring Zildis Kiof.

Kommandanten for Tropperne i Zildis Kiof og Schefket Pascha aabnede Underhandlinger om Obergivelse af Zildis Kiof Garnisonen. Schefket forlangte ubetinget Obergivelse ved Middagstid, men paa den Tid blev Sultanen givet en Frist af 4 Timer. Man gaar ud fra, at han træder yderligere Garantier.

To hvide Flag bojer fra Zildis Kiof. Sultanen og hans Familie er uskadt. Alt er roligt i de kongelige Pavillioner.

Den indrykkende Generals Proklamation.

General Mahmoud Schefket, som i et Telegram til Storbyråen i Gaar kalder sig Hærens og Flaadens Overkommanderende, er nu næsten den højeste Myndighed. I sin Rødgørelse, af hvilken et Eksemplar blev tilfjældt Sultanen og de forskellige Ambassader og blev offentliggjort som en Proklamation, siger han:

"Paa Grund af Korruptionen blandt den kejserlige Garde blev Re-geringsmyndigheden i Konstantinopel fuldstændig ophævet. I den Hensigt at genoprette Regeringens Autoritet har 2. og 3. Armelegions fjerde Tropper til Hovedstaden og sat mig i den Spidsen for dem saavel som for Flaaden. Angrende Soldater, som overgiver sig, vil blive givet Pardon, men de, som vedbliver at være opstændige, vil blive straffet uden Barmhertighed.

Visse skyldige Personer, som venter Straf, har udbredt det Rygte, at Hæren agter at styrte Sultanen fra Tronen. Korrespondenten benægter paa det bestemte denne Paastand."

Konstantinopel, 25. April. — Zildis Garnisonen overgav sig i Dag til Konstitutionalisterne. Garnisonens Kommandør begyndte at indsende deres Obergivelseserklæringer til Schefket Pascha i Afes, og den hele Skyrke, som forsvarede Paladset, indgav sin formelle og ubetingede Obergivelseserklæring kort efter Daggry.

Miati Bey, der blev kaldt Julirevolutionens Hero, har nu Kommandoen over Garnisonen.

Sultan Abdul Hamid er bleven tilfaldt at blive inden for Zildis Palads Mure, hvor han i Gaar afventede Kampens Udfald. Hver Time bragte ham Efterretninger om nye Nederlag. Det paastaas, at Sultanen, da han saa, at konstitutionalisterne havde Overmagten, selv gav Ordre til ikke at gøre videre Modstand.

En Repræsentant for Konstitutionalisterne Overgeneral er Autoritet for et Udsagn, som gaar ud paa, at Sultanen vil blive overgivet til Parlamentets Behandling, og det vil blive undersøgt, hvorvidt han er medansvarlig for Myrteriet forleden. Ministeriet er ikke opløst endnu, men Konstantinopel og flere andre Steder er erklæret under Besættelsestilstand.

Sidste fra Tyrkiet

Saloniki, 26. April. — Ungtærkerne har etableret en Krigsret her, for hvilken alle Deltagerne i Opsstanden imod Konstitutionalisterne vil blive forhørt. Fogladninger af Arrester venter hertil med det første fra Hovedstaden.

Det er en almindelig Forstaelse, at de menige Soldater, som deltog i Opsstanden, simpelthen vil blive afskedigede fra Hæren, men deres Officerer vil blive skudt.

Et Rygte siger, at mellem 20 og 30 af Lederne efter kort Proces blev henrettet i Konstantinopel i Gaar. Rygten er ikke stadfæstet, men det tros almindeligt, da de ungtærkiske Ledere har truet alle Hærens Officerer, der har vist sig som Forrædere imod deres Sag, med Død.

Konstantinopel, 26. April. — Stor-

virke Lewfik Pascha indgav i Dag til Parlamentet sin egen og Kabinetets Resignation. Ferid Pascha vil rimeligvis blive Lewfiks Efterfølger.

Der toges en Afstemning i Parlamentet i Dag, og det var næsten en almindelig Mening, at Sultanens Afstættelse er absolut nødvendig. Ungtærkerne er kommen ovenom, at Parlamentet skal afgøre Sultanens Skæbne, og saaledes tyder i Dags Afstemning paa, at Abduls Regering er sin Ende nær.

Shief III Islam (det nye Overhoved) har udfærdiget et Dekret, som godfænder Sultanens Afstættelse, og som saaledes legaliserer den Handling, Parlamentet er i Færd med at foretage.

Det eneste omtvistede Spørgsmaal er, om der skal gives Abdul Anledning til at udtale sig for Retten. Om saa sker, vil det kun give hans Afstættelse et bedre Udseende, men Udvaldet kan det ingen Indflydelse faa paa.

Mecharid Effendi, Sultanens Broder, kan blive erklæret Regent naar som helst.

Imod den sidste Modes Damehatte.

Imod sidste Modes Damehatte.

I Fredags blev i Illinois Legislatur indgivet et Forslag imod den sidste Modes Damehatte. Forslaget er i West Chicago, Ill., og sender at Anton J. Cermak i Chicago for tre Dage siden var tilføjet et Særskilt Lovemæssigt, idet han i en pakket Elevator fik et Stik af en Gattenaal.

Forslaget indeholder følgende Bestemmelser om Damehatte: Diameter — ikke over 18 Tommer. Kronen — ikke over en Kubitfod i Størrelse. Vægt — ikke mere end 5 Unser. Punkt — Brug af udstoppede Jule, Skind af Irben, Elanger, Peltsværk og hvad som helst, der er udsat for at forraadne og blive Tilholdssted for Mikrober og Kim forbydes.

Fjeder — ingen Fjeder, buff eller Fjeder maa naa mere end 6 Tommer uden for Kronen.

Gattenaale — maa ikke stikke mere end 6 Tommer uden for Kronen. Forslaget bestemmer en Bøde af fra \$100 — \$200 for enhver, der fabrikerer, sælger eller bruger Gatte, der er i Modstrid med Loven.

Forslagsstilleren talte for sit Forslag, og sagde: "Se paa den, vil De?" idet han fremviste en Kist i Tømmelstangeren og en opfulmet Haand. "Bed De, hvorledes jeg fik den?" ojs.

Flere af Lovgiverne talte helt bekvæmligt imod de moderne, store Gatte, og tilfjældt tog en Fred E. Griffin og saa Ordet imod forfælske Slags Gaarpynt, særlig imod "Kotterne", der efter hans Formening laves af døde Kineseres Hoarpiiser, og saaledes let kan medføre Smittesygdom.

Kvinder i Chicago er bleven opbragte over Forslaget, idet de hævder, at det er umøndeligt.

Dampskibs-Notiser.

"C. F. Tietgen" har forladt Christianssand med 744 Passagerer og ventes til New York i Dag (27. April). Vil atter affeje derfra den 6. Maj og ventes da til Christianssand den 16. f. Md.

"Sellig Olav" har forladt Christianssand med 1180 Passagerer og ventes til New York den 4. Maj. Skibet vil atter affeje derfra den 13. Maj og ventes da til Christianssand den 23. f. Md.

A. E. Johnson & Co.

Dan. Luth. Publ. Høuse's Brand.

Straks i Tirsdags meddeltes det pr. Postkort til Samfundets Præsiter og enkelte andre, at D. L. P. Høuse Ratten i Forvejen var nedbrændt. Siden har vi haft med at faa et Nummer af "Danskere" ud for at meddele nærmere om Ulykken.

Det var omkring Kl. 2.15 Tirsdag Morgens, da Byens Natvagt opdagede Ilden og gjorde Alarm. Lidt efter Kl. 2.30 var Brandmandskabet med deres Slukningsapparater til Stede. Men da havde Ilden, der var startet indvendig, allerede voldsom Magt, saa det tog Tid at faa den under Kontrol.

Da Ilden var slukket, kunde man begynde at tage Skon over Staden, den havde anrettet. De ydre Mure staa, tilshyneladende uskadt. Men alt det indre Træværk er saa godt som nedbrændt eller ødelagt. Hele Lageret af Bøger, Papir etc. er saa at sige fuldstændig ødelagt af Ilden, Røgen eller Vandet. Skaden paa Præsiterne og andre Maskiner er ogsaa betydelig, men hvor stor den er, kan først afgøres efter næjere Undersøgelse. Den nye Sætte-maskine har tilshyneladende ikke taget ret stor Skade. Hvor den stod, naaede Ilden først senere til.

Bøgeskabet med Regnskabsbøger og andet Papir og Bøger er i Behold, og Sættets Tilgødelagte, saa vel som Skyld, kan eftervises lige saa godt som før Branden.

Marsjagen til Ildens Opkomst er en Gaade, som rimeligvis aldrig vil blive løst. Repræsentanterne for de forskellige Assurancekompagnier, hvori vi havde assejret, har ikke været her endnu. Men der er vel liden Sandynlighed for, at de kan opbygge Marsjagen til den sørgelige Virkning.

Samfundets Formand og Formanden i Direktionen for Danisch Luth. Publ. Høuse blev straks budsendt, og de kom hertil i Onsdags. Byens Folk har vist sig meget imodkomende. Alle tre Byens Blade stillede straks deres Præsiter til Tjeneste. Ligejaa telefonerede Sophus F. Nebst til "Danskere"s Redaktør og tilbød at trykke, "D." paa den danske Pioneers Presse.

Den Bank her i Byen, hvor Huset gør Forretning, har ikke alene vist imodkommenhed, men ubetinget Tillid, saa Samfundet har frie Hænder til atter at sætte Forretningen i Gang efter eget Skon.

Der er allerede lejet en anden Bygning, hvor Forretningen midlertidig vil blive drevet, og netop som disse Linier skrives, flytter der nye Linotype-Maskiner over Tærsklen ind i den nye Lighed.

Nærværende Nummer af "D." er hovedsagelig hvad der var sat til i Tirsdags. Det er ikke sjældt, vi faar Maskinen i Gang, saa der kan rettes Korrektur paa det, der er maskinset, saa vi beder indskyde, om der skulde vise sig altfor mange Trykfej.

Vi vil gøre alt, hvad vi evner, for at udsende "D." i hver Uge. Du den kan komme med 8 Sider eller kun med 4, det kan vi ikke sige endnu. Men et Besøg i hver Uge kan den nok aflægge sine Holdere straks.

Forsvovrigt henviser vi til Efterkriftet af de to nævnte Formænd, Pastor G. B. Christianen og Pa. A. C. Weismann, og til en lille Notits af Forretningsforeren, Mr. S. Elow Nielsen.

Efterkrift.

At denne Tilfælselse ramte os, at vort Forlagshus nedbrændte, kan kun bevirke Sorg rundt omkring blandt Samfundsvener; thi det er for Tjeblikket et stort og føleligt Tab og betydelig Standsning i Forretningen, men vi er fuldt overbeviste om, at ogsaa dette skal tjene Samfundet til Gode.

Vi vil med disse faa Ord blot udtale: der er ingen Grund til Foruroligelse for Samfundsvener — heller ikke for dem, som har Penge staaende i Forretningen; thi saa langt vi kan se, tyder alt paa, at Hæren ogsaa her ved denne Tilfælselse vil hjælpe os til sit Navns Væ.

I broderlig Kjerlighed.

A. C. Weismann.
G. B. Christianen.

Til Højets Runder.

Branden, der hjemstogte os foreleden, har gjort det umuligt for os for Tjeblikket at fylde Bestillinger paa Bøger o. s. v., men da der er et Par betydelige Forsendelser paa Vej hertil fra Europa, og vi desuden har ganske mange Bøger udestaaende i Kommission, som nu vil blive inddraget, saa venter vi i Udbet af kort Tid atter selv at skulle kunne ekspedere de fleste Bestillinger. Imidlertid vil vi med Glæde forekrive fra andre hvilken som helst Bog, der maatte ønskes.

Danisch Luth. Publ. Høuse.

Jorden rundt.

Kvinderne i Talbriz har foretaget Demonstrationer for at tilfælsbegive deres Utilfredshed med de nuværende Forholde.

Det ældste Medlem af det engelske Overhus, Lord Gwydyr er afgaaet ved Toden i en Alder af 99 Aar. Senior i Overhuset er derefter Lord Wemyss, der er 91 Aar gl.

Søulykke. Christiania 24. April. 19 Mennesker druknede ud for Christiania Torsdag Nat, idet den norske Damper Edith sank efter et Sammenstød med den engelske Damper "Da-ford. De omkomne er Kaptajnen og hans Sustru, 1 Passager og 16 Mand af Besætningen.

Arresteret. St. Petersborg, 24. April. — Stefan Dubrowsky, en naturaliseret amerikansk Borger, arresteredes her i Gaar, beskyldt for Meddelagtighed i et Forsøg paa at egge til Myrteri i en lokal Garison. Dyrskrift Litteratur fandtes i hans Logi, men Manden forklarede, at han havde det i Opbevaring for en Ven.

En Missionær forbydes. Lagos, britisk Vestafrika, den 24. April. Fra Ny i Nigeria meddeles det, at Rev. E. G. Pinnack, som er Missionær for South Baptist convention's udenlandske Missionssekskab, har faaet Ordre fra den indfødte Høvdning om at forlade Dyo.

Grunden til Høvdningens Udfærd omtales ikke. Dyo ligger 120 Mil Nordøst fra Lagos, og Byens Indbyggertal er en ca. 40,000.

Kong Manuel udviser Mod. Lisabon den 25. April. Nordfælvene har ophørt foreløbig for Portugals Beskoddende. Hver eneste Borger er dybt paavirket af det Mod, som Kong Manuel udviste ved Nordfælvene foreleden. Da det første og mest ødelæggende Skød kom i Fredags, dirigerede Kongen Byens Brandmand ud til de vanfølselige Steder, og samtidig udsendte Kongen til de Bydele, hvor Udelæggelsen havde været størst, Ra-

ger med en rigelig Forsyning af Forbindingsmateriale.

Præsjeangreb paa Roosevelt. Kapiti Plains, britisk Vestafrika, den 24. April. Den første Nat under Segldug for Roosevelt-Expeditionen tilbragtes her tæt ved Jernbanestationen. Mr. Roosevelt, som rejste sig tidlig om Morgenen i et udmærket Humør, forbyd Expeditiøns Medlemmer at give nogen som helst Information angaaende Seltabets Planer.

"Mombasa Standard" publicerede i Gaar en voldsom Artikel imod Guvernør Jackson og Mr. Roosevelt, fordi amerikanske Journalister var de eneste, som fik Tilladelse til at følge med i det specielle Tog fra Mombasa til Kapiti Plains. En eneste Undtagelse daanede en Repræsentant for et engelsk Ryhedsbureau, hvilken fik Lov til at rejse med.

Nairobi Vladene paastaar i Dag, at gelfte Journalister ikke fik den samme Ret som de amerikanske.

Rusland vil besætte Persien. St. Petersborg den 24. April. Den russiske General Svanitz forlod Zulfu, som ligger paa Grænsen, med en Troppeafdeling for at genoprette Ordenen i Byen Tabriz.

Talbriz den 24. ds. Situationen er foruroligende. Alle Vagerierne er lukket, og mange Mennesker er døde som Folge af Sult. Satar Khan har gentaget sin bestemte Beslutning om at drig at overgive sig, og han erklærer Meddelelsen, at han vilde byde en russisk Invasion Velkommen, for at være falf.

Jordrytstelser. Lisabon, 24. April. En stærk Jordrytstelse fandt Sted her i Nites, og isølge indløbne Meddelelser søltes der seismiske Jordtjærelser over alt i Portugal. En Tid nærede man Frygt for en Gentagelse af det store Jordstælv i 1755, som ødelagde Byen.

Jugen væsentlig Skade skete dog, naagtet en beløgende Bevægelse af Jordens Overflade søltes. Bygninger revnede og flere gamle Huse faldt sammen. Jugen kom til Skade, men flere Steder udbrod der Ildløs, og Folk blev meget alameret.

Kong Manuel viste sig i Gaderne og tog fremragende Del i at opmun- tre Brandmandene og berolige de skrællagne.

Madrid, 24 April. — Nordfælvene, som var almindelig overalt paa den pyreneiske Solvo i Nites, forarsagede liden Skade her. Noale saa gamle Bygninger i Nordfælvene ramponeredes, og to Steder i Byen udbrod der Ildløs. Da det første Skød søltes strømmende Folk ud paa Gaderne, kvinder bekvæmede, og for en Tid herskede der noget af en Panik.

Dør af Skam. New York den 26. April. En velhavende Importør af Tobak døde i Dag ramt af et Hjerte-falg.

Da han i Gaar gik paa 5. Avenue, kom han til at spytte en forbigaaende i Ansigtet, hvorfor han blev arresteret. Ankommen til Politistationen blev han af Skam saa forvirret over Anholdelsen, at han faldt død om.

Zifferiet ved Grønland. Ligejom sidste Aar foretog cand. Mag., Missionærassistent Ad. Jensen, atter i Aar en Ekspedition til Grønland for at undersøge Zifferforholdene deroppe. Sidste Aar undersøgte Bestyrelsen fra Umanak ved til Ziffernæs, og i Aar er det Meningen, at Undersøgel- sen skal forfælskes fra Ziffernæs ned til Angmagalik paa Landets Sydspids.

For nylig afrejste Ekspeditionen med Skibet "Tjasse" fra København.